

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (Kolozsvárott orsz. ülések; Tihanyi Tamás és Laurencsik +; pesti seminarium épülete; dr. Krámer; János-fővételi vásár; Arad sz. kir. város; miskolci és nkőrösi iskolák; Amedschí effendi.) Ausztria. Anglia (Morning-Chronicle, Standard, és Globe a' felső- 's alsóház közötti smlódásrul; a' parliament be-rekesztve, 's egyebek.) Franciaország (a' köv. kamara válasz-főlírása, 's a' tárgyi viták; a' kamarák elosztatása.) Spanyolország (financz-javaslat; Rosa tudósítása; a' két had állása.) Németország (statistikai jegyzetek 's egyveleg.) Olaszország. Oroszország (czár ukázok.) Törökország (török nemzeti őrség; görög ügy; kereskedés 's a' t.). Amerika.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Kolozsvárott a' jul. 26kán tartott orszá-gos ülésben fölolvastatván ö cs. k. Fölségének f. eszt. jul. 18k. költ. kir. leirása, közleiratra kéretett. Ez időtől fogva aug. 16kaig tartott orsz. ülésekben azon k. kir. leírás következésében ké-szítendő fölírás fölött folytak a' tanácskozások. Aug. 18. és 19ki orsz. ülésekben pedig az elnöki es-kü-forma vétetett vizsgálat alá.

Tihanyi Tamás udvari tanácsnok, hétszemé-lyű táblai közbíró, 's ns. Tolna megye főispánja hazafi, munkás és minden tekintetben példás életé-nek 84ikében itt Pesten f. h. 26kán végső kor-elgyöngülésben örökségbe szenderült. Hideg te-temei Hontban Kis-Csalomián a' nemzetségi sir-boltba takarítatnak el, 's ugyan e' jószágon fog érte nov. 8kán a' gyásztisztelkedés is tartatni.

Pest. 30 év telt el mióta szerencsésen uralkodó 's hív alattvalóji minden nemű boldog-ságáról atyásan gondoskodó fels. apost. Kirá-lyunk mind a' valódi istenesség előmozdítására, mind a' szentebb tudományoknak nagyobb vi-rágoztatására czélzó szándékból a' pesti papneve-lő fő-intézetet kegyelmesen alapítván, ennek la-kul a' néhai Paulinusok pesti derék 's tágas épü-letét általatlantni rendelé. Hogy ezen épület az érintett czélra rendeltetés — egyszersmind fels. fej-delmünk a' vallás 's tudományok iránt buzgó szí-véből eredett kir. tettének nyilvános emlékét vi-selné homlokán 's mintegy örökítené: nagys. és főtiszt. Deresik János apát, esztergami káno-nok, kir. tanácsnok, a' theologiai kar. elnöke, mint az említett fő-intézet ügyes igazgatója, ezen épületnek nem régiben történt kivüli díszes kiesi-nosíttatásakor ugyanazon épület fő ajtaja fölibe következő, márvány táblába vésett 's megaranyo-zott betűkből álló czélszerű homlokírást tétetett:

PIETAS. FRANCISCI. I. AVGVSTI. PATRIS PA-TRIAE. TECTA. ISTAEC. IVNIORE. VNGARIAE. CLERO. VBERIVS EDVCANDO. SACRAVIT.

A' pesti magyar kir. Egyetem orvosi kara, az érdem-becsülésnek tagjai között szép példáját kezdé e' napokban meg. Dr. Krámer József sz. kr. Buda városa r. orvososa 's a' m. kir. Egyetem tagja f. eszt. aug. 28dikán ötvenedét érte orvos-

doctori pályájának. Fáradságos munka 's igaz ér-dem a' szenvedő emberiség körül, diszesíték e' pályát. A' tisztelt orvosikar, mindezek tekintetéből, f. eszt. jul. 25kén tartott gyűlésbeli határo-zatánál fogva, félszázados érdem-koszorus tagját új orvos-doctori diplomával tisztelte meg, mellyet egy erre különösen nevezett (az idei dékán, egy professor és 3 egyetemi tagbul álló) küldöttsége által nyujtott kézhez, kifejezvé benne a' dicsőített tag iránt munkás pályai ötvenedén örvendezését 's annak maradandó emlékül jegyzőkönyvükbe ikta-tását, 's az emberiség hasznaira további hosszas életének buzgó kívánatát.

Az épen lefolyt Jánosfőveteli pesti vásárt kezdetéhez képest élénknek, közép folyama 's végzeténél fogva kielégítőnek mondhatni. A' külföldről jöttek száma ez uttal is növekedett, 's így mintegy szemlátomást emelkednek vásárink a' szokott kézalattiságbul 's mintegy másodságbul kel-lő eredetivé, mi idővel egészen más szint öltend vásári kereskedésünkre. Kelőbb 's kellőbb czikke-lyekre nézve nagyban a' vásárlás meglehetősen folyt ámbár ingadozóbb árokon. Gyapjuból elég men-nyiség szállított el, de mi váratlan volt, ol-esőbban a' mult vásári árnál még pedig a' finom-fajban legalább is 15—20 pCttel, a' közönséges-nél, mellyet jobban is szedtek, csak 2—3 pCttel; ehözképest a' posztó ára is valamivel csök-kenésre hajlik. Más, hazai termékinknek, főkép növényieknek, a' szűk termésnél fogva igen ter-mészetesen, jóval magasult ára; zab és árpa nem csak itt de egyebütt is kivált alföldön, egy áron kel a' búzával; a' dohány szinte drágul; nem ke-vésbéjől keltek: a' len, kender, olaj, hamuzsir, toll, faggyú 's a' t. Borok után, a' kecségető gazdag szüreti remény miatt, még kis áron is alig kér-dezősködtek, nem szinte hasonló okbul a' gubacs után. A' lóvásár elég tömött volt, eladó igen sok, vevő igen kevés jelentkezett; hasonlóan a' mar-havásáron, hol a' jóval süllyedt marhaár mellett sem találkozott vevő. Ez oknál fogva is tek. Pest vmegyének épen vásárközben tartott közgyűlése a' marhahus árát két krral szállította lejjebb. Bu-dapesten t. i. 11 váltó xrra, transsennalis helyeken 10re, egyebütt 9re. Kézművekre nézve is meg-lehető volt az adásvevés, és számos rendelés té-

tetett, a' vászon jól kelt, 's ára a' mostoha len- és kender-termés miatt növekszik; pamut-árak nagy bőségben voltak, de keletük ellen nem lehet panasz; a' selyem megdrágult még is kapós volt. A' nürnbergi és fényüzési czikkeket ez alkalommal nem igen keresék; a' kis kereskedés eleinte élénkebb volt, utóbb elsilányult, 's a' württembergi két garasos szatócs (Krämer) kicsinyben alkalmasint ismét legjobban pénzelt. Hazai termékink árát czikkelyenként előterjeszti mai É r t e s í t ő n k.

Munkács aug. 23kán: Laurensik Keresztely szabolcsi prépost, beregi főesperes, és munkácsi plebános nincs többé! E' hónap 19kén déli 12 $\frac{1}{2}$ óra tájban, a' csak kevéssel ez előtt Szathmárból hozzá érkezett vendégével, ebédhez ülte előtt nyájasan beszélgetvén, rögtöni rosszullétről panaszkodva, bölcsesség és tudománnyal társas életének 67dik, papságának 43dik évében guta-sujtotton roskadt le. A' lehetőleg sietve oda érkezett orvosoknak egyéb dolguk nem lehetett már, mint a' gutaütés halálos végzete felé hanyatlott 's föltartatlan menetének munkátlan 's szomorú tanujinak lenni. A' boldogult 17 évig vala helybeli plebános, 's 16ig viselte a' beregi főesperességet. 21kén délután takarítottak el tetemei illő pompával a' templom sirboltjába. Minap szabolcsi ker. sz. János prépostjának neveztetett ki, de nem érhető el felavattatását.

Arad sz. kir. városának ünnepélyes beiktatása f. aug. 21én csakugyan végbement némelly szomszéd ns. vármegyék, 's kir. városok küldötteinek dísznevelő jelenlétükben. A' szabaddá lett polgárságnak örömezzete semmi költséget nem kímélt, a' mi mintegy hatodtél száz személynek étellel 's csemege-némüekkel, úgy Arad megye dús szőlőhegyeiről egybegyűjtött jeles borokkal rakta asztalainál illő megvendéglésre kielégítőleg szükséges volt, azonkívül, mi a' külvárosi, úgy szomszéd helységekbeli köznép számára süttött ökrök 's több helyen faállásokról csorogtatott borokban gazdagon kiszolgáltattott. Mind ezeket a' város estveli pompás kivilágíttatása befejezvé, most várja Arad, sorsával eléggülten tisztviselőinek, kiknek hivatalaikról köteles lemondásuk ugyanazon nap megtörtént, folyó hónap 25én előveendő egészen újonti választatását; — ideiglen három tag közülök kineveztetvén, a' köz-rendtartásra odáig ügyelendő. —

Miskolcz: Tizenhárom éve körül belő', mióta kebelünkben ágostai vallású evang. gymnasium létez 's léteze t. t. Nagy Mihály ur fölügyelése 's vezérlése, 's t. t. Dunay Imre ur fáradságtalan munkálkodása mellett. Gömör, Torna, Abaúj, Zemplény, Sáros, Szepes, Liptó, Turóc, Arva, Trencsény, Hont, Zólyom, Nógrád, He-

ves, Szabolcs, Bihar, Békés megyék küldék közinkbe fijaikat. Számos magyar fiak neveltetének e' sarjadoszó intézetben. — A' könyvtár ezer darabnál többet számít jeles munkákban; a' pénz, tojás, kagyló, fűvész, ásvány 's egyéb iskolai tárgyú gyűjtemény nem csupán megalapított, hanem szemlátomást is gyarapított eddigelé. Legközelebb tápláló intézet, avagy úgy nevezett Alumneum is alakult 12 ifju számára, hol 3 tál étel mellett reménylhetni, hogy minden ide folyamodó ifju föltalálандja, csekély fizetésért, kielégítettését. Mind a' nevezett tápláló intézet, mind az iskolai tanítás ez idén, mint később is, sept. 1jén nyitattik meg; ezentul t. t. Némethy Pál, az ékesenszólás, költészet és szokótés már megérkezett tanítójának kormányzása 's t. t. Dunay Imre ur folytatandó nyelvtudományi tanítása mellett. Fölszólíttatnak azért minden gondos szülék, egyházi 's iskolai tanítók, pártfogók és honfiak, hogy ezen igen alkalmas, korunk szellemében keletkezett intézet iránt, mellyel rajziskola is vagyons összeköttetésben, különös figyelemmel viseltetniök hazai 's nemzeti kötelességöknek ismerjék; — mind ajánlásaikkal, mind részvételeikkel, mind pedig lehetséges segedelmekkel előmenetelesítvén a' szent és hazafi szándékot. —

N.-Körösről örömmel halljuk hírét, miként ott a' még csak közelebb alapult magasb iskolai intézet növendékei reményen felüli dícséretes előmenettel emelkednek fokára más hasonló korosb intézetek fejlettebb álláspontjának. Tanúja volt e' haladásnak f. h. 19kén tartott nyilvános próbatétel, mellyen a' superintendentia másod fölvi-gyázója Szilassy László ur 's igen számos világi és egyházi uri, vendég és hallgató jelenlétében, megelőző 's rekesztő harmonica közben adák elé a' növendékek idei szerzett tanulmányi ismereteiket a' bölcselkedés, természet-tudomány, mathe-sis, történetek, statistika 's többekbül a' tudós fejtegető vendégek megegyülésökre 's a' többi hallgatók örömes épületére, minthogy a' tanulmányok jobbad része magyar nyelven 's életre alkalmazhatólag.

Amedschi effendi, kirül közelebb lapunk említé, hogy a' fényes porta által rendkívüli követül küldetik a' francia udvarhoz, oda irányzott útjában titoknokostul 's 4 hintó kíséretestül f. h. 24. Pesten utazván keresztül a' magyar király címü vendégfogadóban szállott meg, 's más nap Bécsnek folytatta tovább útját.

A U S Z T R I A.

Ő cs. kir. apost. Fölsége 's a' toscanai nhg. ő Magassága közt aug. 6kán Florenczben szerződés iratott alá, mellyben a' két hatalom kölcsönösen

kötelezi magát, egymásnak, a' netalán egyik statusból a' másikba vagy viszont menekvő vétkeket; millyenek a' szerződésben névszerint kijelölve vannak, mint felség-áru- lók, lázadók, erőszakoskodók, csalók, rablók, gyujtok 's a' t. kiszolgáltatni.

A N G L I A.

A' felső és alsóház közötti surlódás 's azon haladásról, melly a' nyilvános véleményben észrevehető, következőleg ír egy londoni levelező: „Az alsóház nem engedhet, mint a' Morning-Chronicle megjegyzi, hanemha a' nemzet egyszerre megmásitaná érzelmeit; mert a' képviselők ha engednének is, a' közelebbi választáskor még demokratább férfiakhoz folyamodnék, 's az ellentétel még szembeötlőbb lenne. A' felsőháznak tehát nem marad egyéb hátra, mint az igen nagy ujítási buzgalmat mérséklenni; ellenben azon másításokat, mellyek az egyházban és statusban elkerülhetlenek, lassanként és törvényesen hozni létre, mert azok különben erőszakosan és dülólag létesülnek. Igen jegyzésre méltó nálunk azon gyorsaság, mellyel néhány év előtt csak kevés szellem előtt ismeretes ideák, mellyek mintegy messze távolban lebegének előttük, 's mellyeket senki büntelen nyilvánossá 's közzé tenni nem mert, most sebesen tódulnak egymásután valóságra, az elméket megragadják, 's hevességgel mondatnak ki, míg lassanként az előbb elszánt ellenszegülők is megszokják azokat, 's gyakran örvendenek, ha egyezéssel szabadulhatnak meg, melly áldozatokba kerül, mit az ujító felekezeti természetesen közönségesen csak hamar elfelejt. — A' Standard (toryszellemű) így elmélkedik a' felsőház azon végzéséről, mellyben az irlandi tizedtörvény-javaslatot félre veté: „Hazaü és keresztény királyunk nyilatkozása már másod izben hozza gyümölcsöt. Az egyházzabló törvényjavaslat, O'Connell ur rendszabása az irlandi egyház egyházi vagy 2/3 de megsemmisítésére, a' felsőházban nagy szótöbbséggel bukott meg. Az egyház még nem raboltatott egészen ki; O'Connell sarka még nem nyomá a' britt aristokratiára a' szelgaság bélyegét; a' királyt örökös tanácsosai 's természetes védei (az aristokraták) még nem hagyták el. Szóval az egyház, a' peerség, (fő nemesség) és monarchia megmenekedtek a' romlás 's aljasulástól, mellyel közösen fenyegetve valának. De nem egyedül a' jelenkor bátorsága az, mit e' győzedelem biztosíta; a' nagyobb nyereségnek még következni kell. Az egyház baráti azon biztos hiedelemmel erősödve mentek a' harcza, hogy Főlségök vonzalma és segedelme velök van, 's e' teljes egyeség sükere a' monarchia természetes kötelek által összekapcsolt két hatalma közt, a' királynak is

nagyobb erőt és függetlenséget adand, 's a' trón és aristokratia erejét meg nem támadhatóvá teszi a' néptömeg minden erőszakoskodása ellen, millyenek lennie kell is. Az angol nemzet nem fogja szenvedni, hogy ingékony whig uralkodás lábával tapodja jusait, mint azt Irlandban három év óta tevé. 'S mondja bár Melbourne, mondja Brougham, mondja Durham, hogy a' törvénynek igazságot nem szerezhettünk, O'Connell és hivei despotismusa ellen nem menthetünk meg benneteket, — kész a' válasz: Ha nem bírtok, adjatok helyt azoknak, kik bírnak.“ — E' cikkelyre a' Globe így felel: „A' tory sajtó a' királyt népe szerelmétől ügyekszik megfosztani. A' protestansoknak Angliában és Skótziaiban, kik nem az angol egyházhoz tartoznak, azt mondták, a' király okozá az egyetemi váltságokból kizárásukat, 's most az irlandi katolikusoknak mondják, hogy azon javaslat félre vetését, melly őket a' tizedi rendszer bajai 's iszonyaitól fogta volna megszabadítani, ö Főlségének köszönhetik. Ezek gonosz ragalmak a' Főlség ellen. Az angol dissenterek, a' skót presbiterianusok és az irlandi katolikusok teszik az egyesült birodalom népében a' túlnyomó számot. Miért ügyekszik már most a' Standard, és Morning-Post a' királyt alattvalói e' nagy száma előtt gyűlöletessé tenni? Vilmos király Anglia politikai intézvényeiben a' legnagyobb javítást végzé, melly azokban szász eldődink napjai óta történt, 's pártszidalmak a' nép háláját és szeretetét soha sem ragadhaják el tőle. Szintolly könnyen semmisíthetnék meg a' torylapok a' reformtörvényt, mint a' nemzet nagyobb többsége képes lenne Vilmos királyt bizalmatlansággal vagy idegenséggel viseltetni. — A' követ-választáson Gloucestershireben 61 szótöbbséggel tory-jelölt győze. — Maltai hírek szerint ott némi nyavalyát emlegetnek, mellyben az emberek számosan és hirtelen halnak, 's általjában azt hiszik, hogy az smyrnai dögmirigy. — A' Morning-Herald szerint a' Hollandiában d. Carlos számára készülő hajócsereg igen tetemes fog lenni.

Londonbul rendkívüli alkalommal érkezett hírek jelentik, hogy a' király a' parlamentet aug. 15kén elhalasztá inkább rekeszté be. Trónbeszédéből következőket közlünk: — „Mylordok! és Uraim! Azon számos és fontos kérdés, mellyek a' mostani 's két előbbi év alatt tanácskozásuk alá terjesztettek, rendkívüli fáradságot kívántak 's méltatólag elismérve azon munkát és szorgalmat, mellyet Kegyetek a' nyilvános ügyekre fordítanak, végre képesnek látom magamat, e' hosszan tartó ülést bérekesztetni, 's uraságtokat a' jelenlét kötelessége alól fölmenteni. Én folyvást barátságos bizonyításokat veszek a' kül hatalmaktól. Azon

alkudozások, mellyek végett a' londoni konferenciák fölfüggesztettek, még nincsenek bevégezve, 's én még mindig panaszlani vagyok kénytelen a' végegyezés halogtatását Hollandia 's Belgium közt. Más oldalról öszintén örvendek azon polgárháboru bevégeztén, melly Portugáliát annyi ideig zaklatá, 's azon gondolaton, hogy azon egyezés, mellyre a' francziák királyával 's a' spanyol és portugál királynékkal léptem, e' szerencsés következmény valóítására lényeges befolyással bírt. Spanyolországban azóta olly esetek tűntek fel, mellyek csökkenteni képesek az egy ideig ezen ország és Portugália megnyugtatósa iránt ápolott reményt, de én Nagybritanniára nézve e' fontos eseményt Franciaországgal, és azon hatalmakkal, mellyek az april. 22ki egyezést aláírták, egyesülten komoly figyelemmel fogom kísérni; 's azon jó egyetértés, melly köztem, és szövetségesim közt fenáll, azzal biztat, hogy egyesült fáradozásink siker nélkül nem maradnak. — Törökország csende zavaratlan fog maradni, 's azon bizodalom éltet, hogy e' részen semmi ollyas történni nem fog, mi Europa nyugalmit megháboríthatná. — Észre vettem, hogy Uraságtok azon belső kérdésekre fordították figyelmeket, mellyek legközelebb állanak a' közügy jóllétével kapcsolatban, 's nagy kielégítemre szolgál böles és jóakaró szándékait az által ismerni el, hogy Angliában és Walesben a' szegények ügyét tárgyazó törvényekre helyben hagyásomat adjam. Kötelességem lesz arról gondoskodni, hogy a' korona által nevezett biztosak a' rájuk szükségkép ruházott hatalommal mersékelve 's előlátással éljenek; 's biztosan reménylem, hogy okos és értelmes alkalmazása, ugy szinte a' többi rendszabályok óvakodó illesztése által elháríttatnak azon rosszak, mellyek eddig divatoztak, míg azok által népem karaktere fölemeltetik, jólléte öregbül, 's helyzete javul. A' törvények javítása legelső 's legfontosb kötelességünk egyike. — Uraim az alsóházban! — Köszönöm az Uraknak azon készséget, mellyel a' status szükségére kívánt pénzt megajánlották. A' Kegyetek elibe terjesztett idej statuskötség valamivel csökkent a' tavalyihoz képest, noha különféle rendkívüles kiadásokat foglalának magokban, mellyek többé elő nem fognak fordulni. A' takarékoság ezen ösvényén folyvást megmaradunk. — A' jövedelem folyvásti öregbülése noha számos adót eltörlénk, bizonyosságul szolgál, hogy az ország segédforrasi nem gyöngültek, 's igazolják azon jó várakozást, hogy ezen értelmes és jól megfontolt rendszabályok mellett állhatatos megmaradás az ipart továbbra is előmozdítandja 's népem jóllétét öregbitendi. — Mylordok és Uraim! nagy elégtelenségemre szolgál hinnem, hogy meggyéjkebb

visszatértükkor, köznyugalmat és munkás iparszorgalmat fognak minden osztályban találni. — Alázattal is reménylem, hogy a' Gondviselés ezen áldások tova tartását 's öregbülését megadandja, 's minden következhető körülmény közt biztosan fogok én Kegyetek buzgóságára 's hűségére számolni, 's erősen meg vagyok győződve, hogy Kegyetek azon engedelmességet fogják a' törvények iránt, 's a' vallás és erkölesiség kötelességei azon követését ajánlani, 's oltogatni, mellyek egyedül biztos alapjai az országok becsületének 's boldogságának.“

Spanyol hírek Madridból mondják, hogy a' censura ott keményen bánik a' hírlapokkal. Jul. 29kén a' Mensagere do las Cortes 4 fehér szellettel jelent meg. A' szerkesztő a' kormányhoz folyamodott, de semmi választ nem nyert. — A' papiros-pénz egy része megsemmisítése a' portugál kormány által nagy elégtelést okozott Lissabonban. — Londonbul érkezett hírek szerint ő Fölsége aug. 13kán tért Windsorból a' városba vissza, hol a' st. Jameslakban térdszalag-rendi (Kniebandorden) szertartás volt. Bathurst gr. udvarlott a' királynál, 's általa elhunyt atyja rendzimeit. Erre az ugy nevezett ezimerkirály (Wapenkönig) Norfolk hget vezette bé, ki karmazsin bársony-vánkosra térdelt 's a' király a' statuskardot villogtatván feje fölé, a' térdszalagrend vitézévé ütötte, mire a' hg fölkel, a' királynak kezét csókolt 's eltávozott.

FRANCZIAORSZÁG.

A' páirkamarában aug. 9én Guizot ur a' juliusrevolútiót nagy szerencsétlenségnek nevezé; mellyet az esküszegés vont maga után.

A' követházban aug. 13án az általános viktakor a' válasz-fölrás fölött Golbery ur, miután ohajtását kifejezé, azon nagy javítások iránt, mellyek a' chartát bevégezendők, 's az iránt is, hogy az esküttek, hatóságok, ügyvédek, orvosok 's a' nemzeti őrség tisztjei, kik ismét megválasztattak, a' választók közé vétessenek, következőleg szólott: „Én e' szót „nemzeti őrség“ kimondottam. Mi lett e' szép polgári katonaságból? Mi azon időbül, mellyben az idegenek vitézink számát polgárinkéhoz mérséklék? A' nemzeti őrség elenyészett. Oka ennek ott fekszik, hogy szerkezeti törvénye az ország ohajtásának nem felel meg. Innen ered azon tömérdek teher, mellyel a' népet védelem-ürügy alatt nyomják, pedig ez önmagát igen jól védhetné.“ Szólt ezután a' nemzeti őrség fölosztatásáról Franciaország fővárosiban, 's különösen a' strassburgit ócsárlotta keményen. — Ezután egyes cikkekelyekre bocsátkozott a' követház. A' 2dik cikkekelynél Bricqueville ur ezt mondá: „Én és barátim igen örvendünk, hogy a' le-

gitimista
fognak
nak tal
hogy ke
mint a'
tályai s
talni fog
épen ol
kik se
gedelm
(doctrin
runk ma
a' korm
nyit ter
mi a'
akarjuk
nunk m
iránt e
korona,
jobb a'
részére
eszmér
erköles
tásban,
ra jutni
hatalma
juk. —
kül fog
böl eze
maleng
cziors
nyes or
fejezve
séklett
lyet vá
esküttü
„A' reu
köszönj
a' törv
mert e
köteles
méljük
tetni n
nem le
vesztes
keblébe
hagyta
vények
törvény
az elmé
szakos
napra
előtt e
szilárd
vétek

gitimisták a' constitutióra tértek. Ők törvényesen fognak a' kormánnyal küzdeni, hol barátokra fognak találni. (nevetés.) Europa tapasztalni fogja, hogy kormányunknak egyéb ellenségei is vannak mint a' pórság, 's hogy az a' társaság egyéb osztályai szükséginek sem felel meg. Europa tapasztalni fogja, hogy a' gazdaság (a' legitimistaság) épen olly elégtelen, mint a' republica. Mi, kik se Pétervárbán, se Bécsben nem keresünk segédelmet, mi kik a' julius emberei és tanjainak (doctrináinak) képviselői vagyunk, távol akarunk maradni. Mi igen távol vagyunk attól, hogy a' kormányt julius elveire vigyük vissza, az annyit tenne, mint a' folyót forrásához vezetni. De mi a' doctinaireket a' legitimistákkal küzködni akarjuk engedni; a' harez után könnyebben bánunk majd mind a' két felekezettel, mellyek egyiránt ellenségei függetlenségünknek. Mihelyt a' korona, noha későn, észre tér, érzeni fogja, hogy jobb a' népre, mint az aristokratia igen csekély részére támaszkodni, 's akkor majd embereinkhez 's eszméinkre (ideáinkra) térend vissza, akkor fog erkölcsiség 's takarékoság uralkodni az igazgatásban, akkor fog a' nemzeti méltóság országglásra jutni. 'S ha majd oda eljutunk, akkor a' statushatalmat mi minden ohajtásinkkal támogatni fogjuk. — Mint irtuk a' válasz-főírást másítás nélkül fogadtatott el. Ennek még nem közlött helyeiből ezeket adjuk: „Sire! A' követház buzgalommal engedett Fölséged hívásának. Csak imént Franciaország szózatával, érzelmei 's érzései törvényes organumival fölruházva, őszintén 's hiven kifejezve hozzuk mi azt elő. Szabadelmű 's mérseklettel politika méltó egyedül a' kormányhoz, mellyet választott magának, 's mellyet főtartani meg esküdtünk.“ (Itt következik a' már közlött hely.) „A' rend helyreállítását jótét gyanánt üdvözöljük; köszönjük a' nemzeti őrségnek 's a' seregeknek, hogy a' törvény győzedelmét az által biztosították; mert első adának példát eagedelmességre azon köteleességek iránt, mellyeket az parancsol. Remélljük, hódolásuk illy kiúos próba alá többé vetetni nem fog, 's mi bátorságukat magasztalva nem leszünk többé kénytelenek azon kegyetlen veszteségeken sohajtozni, mellyek a' esaládok keblében hosszu szánakozást 's végtelen fájdalmat hagytak hátra. A' kamarától szavazott utolsó törvények békes végrehajtása bizonyítja, hogy a' törvények ismét visszanyerik szent tekintetüket az elmékben. Franciaország a' forrongásban 's erőszakos szenvedélyekben kifáradt, mellyek napról napra enyhülnek, 's a' nyilvános ész haladási előtt egészen is el fognak enyészni, támogatva szilárd és okos igazgatás által, milly szigorú a' vétek ellen, de elnéző 's engesztelékeny a' téve-

dés iránt; azon fáradoz, hogy sebeinket begyógyítsa, mellyek polgári ezivódásinkat olly soká mérgezték. Különösen a' statushatalom felvilágosult és hűséges ügyvivőji választásával fogja amaz erkölcsi túlnyomadókat megszerzeni, mellyben fő ereje fekszik, 's melly fájdalom! a' népség elméjében, az emberek és törvények annyi állhatatlansági által olly igen megrendült. Csak akkor fognak az ország tömérdek segédforrási megnyitni, 's iparunk hódításai öregbülni.“ A' külső politikát illetve Spanyolországról így: „Azon egyezésnek, melly Franciaország politikájához olly annyira illik, 's mellyre Fölséged az angol királlyal 's a' spanyol és portugál királynékkal lépett, jótékony befolyással kell a' béke visszaállítására lenni azon országokban, mellyeket örömmel látunk a' képviselői rendszerre térni. — Bensőleg ohajtjuk, hogy e' nép, mellyhez annyi vonzalom köt bennünket, minden akadályon diadalmaskodjék, 's a' béke ölében élvezze azon jótéteket, mellyeket helyzete nyújt neki. Fölséged jelenti, hogy kelet állapotja nyugtató, 's hogy az általános békét, semmi sem látszik megzavarni. Örömmest hisszük, hogy Fölséged kormánya folyvást és kivált azon nagy kérdésekkel foglalkozik, mellyek Europa egyensúlyát érdeklik, 's melly olly komolyan kockáztaték a' lengyel nemzetiség megtámadtatása által. — Örömmel vettük Fölséged szájából a' fölszólítást a' királyszerk körül ismétendő összesereglésre 's bizonyosak vagyunk, hogy az meg is fog hallgattatni. Híjában törekvének az ellenszegülő pártok szakadékaikat összegyűjteni; ha ellenséges pártok egyesülnek, akkor a' nemzeti szempontok közelebb jutnak egymáshoz, minden árnyazat összevegyül, 's a' nagy francia család ölében, melly Fölséged atyai vesszeje alá gyűl, a' haza hajlandóságát fogja élvezni Fölséged, a' legnagyobb jutalmat, mellyet szabad nép királya kívánhat.“ —

A' Journal des Débats igen elégtelen a' válasz-főírással, ministeriummal és oppositíóval, melly a' vita alatt veszteg hallgatott. „Adja Isten, úgymond, hogy gyakran tanuji ne legyünk a' maihoz hasonló üléseknek! Következménye mindenkire nézve szomorú; a' ministeriumra, oppositiora, 's magára a' kamarára nézve is, melly mint ha nem értette volna, mit jelent gyorsan szavazni vita nélkül. Azt mondhatni, egyedül a' ministerium és oppositio van e' hallgatási háboru titkába avatva. A' többi gyülekezet csak csudálkozva nézett egymásra.

A' követházban aug. 6án az elnök teljes diszköntösben jelent meg a' nagy küldöttséggel, melly a' válasz-főírást a' királynak benyújtotta. Legfőbb 150 tag volt jelen. Az elnök fölolvása

a' király válaszáat. Erre Thiers ur felhágott a' szószékbe, 's rendelést olvasa föl, melly az ülést dec. 29-re halasztja el.

SPANYOLORSZÁG.

A' procurador-kamarában aug. 7kén gr. Torreno financz-javaslatot terjesztett elő a' külső adósságok szabályozására, fő pontjai ezek: 1) Minden adósság, mellyet a' kormány különféle időkben külföldön tett, 's névszerint az 1823 előtti 's utáni kölcsönök, statusadósságok legyenek. 2) Mind ezen adósság tüstént liquidáltassék, 's ennek mértéke szerint kezdessék fizetni a' kamat. 3) E' szerint az egész külső adósság activ- és passivadósságra szakad. Mind a' kettő csupán fél értékre vonatik. 4) Állíttassék föl új alap, mellyre a' régi külső kölcsönök azon része fordíttassék, melly activ-adóssággá változnék. 5) Az activ-adósság magában foglalná először a' kormány által jövedőre teendő, 's kamatolandó kölcsönöket, 's másodsor azon részét a' régi adósságnak, mellytől majdan fizetések esnének. 6) Mi az adósságokbul activvá nem változtatik, mind passiv lesz, 's ettől kamat nem jár, hanem gondoskodni fog a' kormány mennélelőbbi lefizetéséről 's fogyasztatásáról. 7) Minden kötelezvény, melly ez adósságokat képezi, e' rendszer kihirdetése után 18 hónap múlva ujjakkal váltatik be, minek végrehajtásáról London, Paris és Amsterdamban, a' financz-minister fog gondoskodni. Ha e' mondott idő leforgása alatt valamely kötelezvény be nem váltatik, azontul értékét veszli. 8) Időközben fél pCnt fogyaszték-alap állíttatik össze, melly a' majdan 5 pCtes új alap összeségét fedezze. 9) E' fogyasztéktőke csupán az activ-adósságra hasson ki; azonban ha később ebből valamely rész lerovatik, helyébe pótlékul ugyanannyi rész vétethetik által a' szenvedő adósságbul, mellytől aztán, szinte valamint a' többi activtól kamat járand, 's részvétel a' fogyaszték-tökében. 10) Azon része a' külső adósságnak, melly 1828. dec. 30. és 1829. oct. 28kán kötött egyezésnél fogvást a' francia és angol kincstárak követlési kikéltetésére vétetett föl, a' fenérintett javaslatba tudva nines, 's megmarad maga valóságában. Egy uttal hatalmaztassék föl a' financz-minister 400 millio real (100 millio franc) valódi kölcsönt venni föl, a' legsürgetőbb szükségek és status-kincstári hiány (deficit) pótlására. 11) Ugyan a' financzminister bizassék meg a' 8ik pontban érintett új pénzalap kiállítására, 's továbbá 12) mind azon rendszabás megtételére, mellyeket a' felhozott törvénypontok végrehajtása szükségkép megkívánának. — E' javaslatot gr. Torreno 7kén terjeszté elibe a' kamarának; fölolvastatását a' tagok legmélyebb esenddel hallgatták, 's utána minden

vitatkozás nélkül financz - biztosságra utasíták. Fölolvasás előtt kinyilatkozatá Torreno, hogy a' javaslatot már mind a' királyné mind a' kormánytanács helybenhagyák. — Képzeltetni, milly bosszankodással fogadják e' tervet a' külföldiek, főkép francziák, kiknél amaz érintett külső adósságok legnagyobb része van. A' j. des Débatsig érinti a' tárgyat: „Nálunk egy idő óta gyakran kezde szóban forogni a' spanyol kormány lehető új financz-terve; azt mondák, ez egyszerű terv abban álland, hogy az egész külső adósság $\frac{2}{3}$ dára szíllíttatik le; a' közönség azonban nem akarta hinni, sokan fölteni sem merék, hogy constitutionális kormány mingyárt kezdetben illyesmire vetemülhessen, nyugtatásképen megfontolván a' mérhetetlen segédforrásokat, mellyek az ország birtokában rejteznek, ha azokat a' kormány ön hasznára fordítani tudná. Ime most már a' kételkedésnek vége, 's a' dolog előttünk eldöntve áll. Aug. 7kén a' financz-minister javaslatba hozá a' procurador-kamara előtt: valamennyi spanyol adósságot félértékre szállítani le, 's e' mellett még csak e' felet sem kész pénzben fizetni ki. Mitöbb a' tervben csupán az javasoltatik, hogy a' fenálló adósság fele ismértessék el, de hogy fizettesék e vagy mikor és mikép? arrul kevés szó van. Bármilly igazságtalan is ez indítvány, a' kamarában még is, mint sokan állítják, erős oppositio készül ellene, minthogy bizonyos párt ennyivel sem elégedve meg, általános banqueroute-ot szeretne hirdetni. Szánjuk e' világtalan országot, melly illy esalfa, illy veszélyes pályára képes indulni; e' rendszabás kemény csapást ejtend a' spanyol hitelen; talán Parisban, Londonban, Bécsben vagy Amsterdamban a' börzéken el sem is fogadják az új kötelezvényeket, mellyeket kibocsátani szándékoznak? Valóban szánakozhatni Spanyolországon, de sokkal inkább sajnáljuk francia polgártársinkat, kik bizván azon ország hitelében pénzeiket odanyújták. Tömerdek jut közülünk e' hűség- és hitszegés által végső inségre. — Halljuk azonban hogy kormányunk e' boldogtalan rendszabás ellen erős kifogásokat tesz.“

A' procer-kamarában aug. 8kán la Rosa ur hosszu tudósítást olvasa föl az ország diplomatai viszonyiról. Előszámlálta először a' kormánynak minden külső hatalommal lett érintéseit, mióta ő (Rosa) a' külügyi ministerséget viselni kezdé. Körülményesen adta elő a' spanyol kormány elismertetését Franciaország, Anglia, Portugália, egyesült statusok, Belgium, Görög- és Svédország, Dánia, és Marokko által. Az éjszaki hatalmak, mondá tovább, mindeddig késnek ugyan kormányunkat elfogadni, de legközelebb kapott tudósításoknál fogva remélhetni, e' késedelem soká

tartani n
még ugy
mányunk
ról hozza
veztetett
nyujtván
statusokk
oklevelek
egy. sta
továbbá
körlevél
minden
megigére
tatását
elnök er
előadá u
cert csup
gen. Pala
előtt fog
nak, meg
tul kezdv
Palafoxn
Sangran
két izber
azonban
tett. — A
közöl Sp
korvett,
insurgen
vissza. U
surgense
dil, ki m
15kén m
mondják
biscayab
baobul a
Kétségte
leinken
Két nag
toznék a
alatt jö
terhelve.
szállási
egybehit
hadihajó
azonnal
van, az
több, h
angol co
gást tön
jök állás
azonban
tett 's e
Eco del
ön Rodi

tartani nem fog. Nápoly királyság az elismerést még ugyan nem valósította, de ügyviselője kormányunkkal folyvásti értekezésben áll, 's részünkről hozzá ügyviselőül marquis de los Llanos neveztetett. Ezután a' miniszter némi fölvilágosítást nyújtván a' római székkal és spanyol-délamerikai statusokkal felforgó ügyek felől, általtért némelly oklevelekre, névszerint a' spanyol kormány és egy. statusok közt kötött közelebbi szerződésre, továbbá a' négyszeres szövetségre, 's végre azon körlevélre, mellyet ő külügyi hivatalába léptekor minden külhatalomhoz bocsátott. Beszéde végén megígéré a' kamarának tett előterjesztési kinyomatását 's a' kamara tagjai közt kiosztatását. Az elnök erre a' napirendet hozá föl 's gr. Parsent előadá újra mult ülésbeli indítványát: hogy procert csupán a' kamara ítélhessen. Az indítvány gen. Palafoxot czélozá, ki az ülések megnyitása előtt fogatott el. Rosa ur ellene volt az indítványnak, megjegyezvén, hogy procerre csupán a' kortul kezdve lesz valaki, midőn esküjét leteszi, mi Palafoxnál nem történt meg. Burgos, Amarillas Sangrano hasonló értelemben szólottak. Parsent két izben állott föl indítványa védelmére, melly azonban szavazáskor tetemes többséggel félrevetett. — A' Moniteur aug. 18rül következő ujabbakat közöl Spanyolországbul: „13kán Perola spanyol korvett, melly Biscaya partjai körül czirkált, őt insurgensi bárkát fogott el, és 100 fogollyal tért vissza. Ugyanez napon várták Biscayában az insurgensek megérkezését a' tengerszélekhöz; Rodil, ki mindenütt sarkalja őket, más nap vagy 15kén már szinte ott lehetett. D. Carlos, mint mondják, Guernicában van, esküjét letenni a' biscayabeliek privilegiumi föntartásokra.“ — Bilbao bul aug. 10kérül költ levél ismét ezeket írja: Kétségtelen dolog, hogy az insurgensek itt széleinket akarnak valamelly kiszállítást eszközteni. Két nagy gőz-, és más három kisebb hajó tartoznék az expeditiohoz; mind az öt angol lobogó alatt jö, 's fegyver, ruházat és más hadszerekkel terhelve. A' tartományi főkapitány mihelyt e' kiszállási szándékot meghallá, Bilbao kikötőjében egybehitta a' partoknál örökös angol és francia hadihajók kapitányit, 's kérte őket: vitorláznának azonnal Lequeitio felé, melly hely, mint tudva van, az insurgensek birtokában van, 's leghihe-tőbb, hogy ott próbáltatnék meg a' kiszállás. Az angol commadore (a' vezérhajó kapitánya) kifogást tön, 's utasítását hoza föl, mellyben a' hajók állása 's köre szorososan kitűzve; a' [francia azonban egész készséggel tüstént vitorlát eresztett 's elszárguldott a' mondott rév felé. — Az Eco del Comercio szerint gen. Harispe ajánlást ön Rodilnak, seregeivel ha szükség, minden órán

általjöni a' spanyol földre és segedelmul szolgál-ni, addig is pedig mig e' szolgálatja kívántat-nék, némelly hadlábakkal közelebb vonul egészen a' spanyol határhoz, hogy iha netalán d. Carlos átszorulni kényszerítették, azonnal kellően fo-gadhassa. Hasonló ajánlást tön Llaudernek gen. Castellane, ki a' keleti Pyrenéeket őrzí francia csapatokkal. — Mint az Indicateur de Bordeaux említi, d. Carlos megérkezte hire Navarrában épen semmi lármát nem okozott. A' hatóságok a' kormányban bizakodnak, a' kormány Rodilban, ez ismét a' hadseregben. Meglátjuk mi lesz e' láncz-szemü bizodalombul. A' hadminiszter 20,000 vá-roskatonát akar harczzhatóvá tenni, 's más husz ezret újra szerkeztetni. Gen. Rodilt a' királyné marquis-vá nevezte ki.

NÉMETORSZÁG.

Prusszia, Neuenburgot (Neuchatel) kivéve melly Schweizhoz számítottak, 1831 év végével 13,038,960 lakost számlált. Azóta a' szülöttek száma meghaladván a' holtakét 1832ben 60,845-tel szaporodtak. 1833ban 123,580nal, úgy hogy 1834 végével a' lakos-szám 13,223,385re há-gott. A' születtek száma ugyan 1816 óta legna-gyobb volt, de általjában véve nem különös, mert közép Európában minden 24 személyre 1 szülött számítottak évenként, honnan 100,000 előre 4167 szülött csak. A' holtak száma 1823tól fog-va mindig folyvást öregbült, mig 1831ben leg-magashra jutott. Azóta fogy, de még is mindig tetemesen több mint a' mennyire közép Európában venni szokták. — A' falusi ujság (Dorfzeitung) jelenti (Prussiában) a' magas német szövetség-gyűlés jul. 10iki végzeténél fogva Heydeloff és Campe párisi könyvárosoknak valamennyi saját cikkelyeik egész Németországban eltiltattak, mint azok Prussiában már azelőtt meg valának tiltva. — Kasselből aug. 11rül írják, hogy az ottani országgyűlés különösen azért tagadta meg a' kormány által kért hadi költséget, mert nézete sze-rint a' sereg-szerkesztésben hiba van; 's e' hibát név szerint abban véli lappangani, hogy Kurhes-senben aránylag több tiszt van a' seregben, mint Württemberg, Baden, Hessendarmstadt és Nassauban. Az országgyűlés tehát csak ebben kíván másítást.

OLASZORSZÁG.

A' Courier szerint a' szardiniai király kü-lönös részvétellel van d. Miguel sorsa iránt, és szá-mos elfogatást említi, mellyek az egyház-birtok-bau és Toscanában történnek. A' jegyzékváltás (Notenwechsel) az éjszaki hatalmak 's a' nápo-lyi király közt mindegyre folyvást tart 's ez utób-binak tudtául adatott, hogy saját és a' közjónak magának és elhunyt atyja emlékezetének tartozik azzal, hogy a' róla Európában szállongó híreket

meghazudtolja, 's különösen óvakodják minden legkisebb engedélytől, mert e' gyöngeség feneketlen mélységbe buktatná.

OROSZORSZÁG.

A' pétervári lapok czári rendelést közlenek a' nevelési ügyről, mellyhez rendszabály is van csatolva. A' rendelés azokat, kik a' nyilvános és magányos nevelés és oktatás körében kitüntetik magokat, a' népoktatás ministeriuma alá teszi, 's egyszersmind kötelességöket kijelenti azon jutalmakkal, mellyekre számot tarthatnak. — A' rendszabály fő pontjai ezek: „Minden személy, ki Oroszországban privat nevelést üzni akar, három osztályba tartozik; ugymint Nevelő, Tanító, és Tanítóné, 's kizárólag csak egyet szabad üzniök. Teljességgel valamely keresztyén valláshoz kell tartozniök, 's feddhetetlen erkölcsiséggel birniök; továbbá azon tudományszakokban, mellyekre hivatás-osztályuk terjed, jártasok legyenek, melly végre próbát kell arról adniök. Csak orosz alattvalók lehetnek, és senkinek sem szabad magányos házban ifjuság-neveléssel foglalkoznia, kinek arra az illető hatóságtól engedelmé nincsen. Mindenek, kik privat oktatással foglalkoznak, a' népoktatási ministerium hatósága alá tartoznak, 's annak al-formaköntösét, kötelesek viselni. Kik 10 évig pontosan üzik a' nevelést, emlékpénzt kapnak, mellyet St. Newsky Sándor-rend szalagján a' gomblyukban hordani fognak. 15—25 éves fáradozás tesz valamely alsó! érdem-rendre méltóvá; a' ki pedig 35 évig nevelt 's tanított hiven, st. Wladimir rend 4ik (legalsó) osztályát nyeri el. Privat nevelők 's tanítók, kik vénség, vagy gyógyulhatlan betegség miatt hivataljokban el nem járhatnak, ha vagyonuk nincs, nyugpénzt nyernek.

TÖRÖKORSZÁG.

Konstantinápolyi hírek jelentik, hogy a' görög követ világos sérelmei el vannak intézve, 's a' néhány görögön erőszakolt talpbotoztatás miatt illő elégtétel adatott. Zographos ur tehát marad, noha nem remélve, hogy a' porta elfogja őt ismérni. Mint állítják ezen előleges 's részintés kiegyenlítés is az orosz követ közbenjártára történt, mi ujolag bizonyítja, hogy a' czár a' görög nemzetnél örömet tágabb befolyást ohajtana nyerni. — Az angol hajóserég folyvást Samos és Tenedos körül ezikáz. A' dögmirigy folyvást öregbül; de Smyrnában már enyhült.

A' konstantinápolyi hajógyárban (Arsenal) három hadi hajó készittetik fel bizonyos célra. Marmont marsal e' hajókat megszemlélte, 's csu-

dálkozását fejezé azon haladáson ki, mellyet a' török tengeri ügy egy idő óta tön. A' marsal bémuttattatott a' szultánnak is, melly alkalommal gazdagon megajándékoztaték. Konstantinápolyban több jeles kereskedő ház bukásponton áll. A' Persiából jött utolsó karavánokat, mellyek tetemes terheket hozának ezek számára, egy kurd rabló csorda kifosztotta. Sztambulban ez nagy zajt okozott, 's kereskedési krisistől tartottak, ha idején nem orvosolják a' bajt. E' végre a' portától némi Moratorium fog kieszközöltetni, hogy a' hitelezők kényteleníttessenek várni. — A' Times levelezője Konstantinápolyból jelenti, hogy miután az udvari csillagász a' szultán kérdésre az égi testek érett vizsgálata után azon választ adá, hogy az új hónap 7ik napja 11. órája (jul. 10.) azon szerencsés időpont, mellyben a' szultáni hárem nyári lakát veszelő nélkül Stavrozba tehetni által, a' kéjhölgyek (Odalik) a' bosporusra keltek, ámbár a' zivatar és zajos tenger miatt csak kevés hajó merészlett arra szállani. Nem tudni e' csillagjósító tanácsa, vagy a' szultánnak mind ujra vágyó izlése volt e oka, hogy a' császár új palotája kupja eddigi czifraságát megváltoztassa, ki t. i. az eddigi diadali ékességek helyett lenyugvó napot tétetett oda. Habár csekély jelentésűnek tetszik is e' körülmény európai előtt, a' törökök, a' szultán szeretetlensége 's a' dolgok igen aggasztó állása mellett, szomorú előjelnek nézik azt nemzeti nagyságukra, 's fölségük jövendő sorsára nézve. — Jul. 11én Scheik Islam lakában nagy ünneplés tartott az ország nagyai, basáji és ulemáji 's a' t. jelenlétükben, ki miután előterjeszté: mi számosak azon hasznok, mellyeket nemzeti őrség hozand az országra, arra inté a' törvényhozás ezen feje a' jelenlétüket, hogy e' nagy, fontos és jétékony rendszabást minden ügyekezettel mozdítsák elő. Beszéde végén áldást kért az egekből olly intézetre, melly Islam hívei bátorságára, jóllétére, 's dicsőségére olly igen szükséges. A' basák azonnal utasítást is vettek, mikép eszközölhessék azt a' tartományokban.

A M E R I K A.

Amerikában ez idei hőség olly nagy, minőre még a' legkorosbak sem emlékeznek. A' hévmérő 3 nap egy más után 92, 's 93 fokot mutatott árnyékban Fahrenheit szerint. (v. 40 $\frac{2}{3}$, és 41 $\frac{2}{3}$ Reaumur.) Ember és állat majd elepedt 's gyakran lehet látni, hogy személyek, kik hidegviz által hirtelen akarának hűtekezni, holtan rogytak a' földre. Szinte valamennyi, szabadban dolgozó ács, köműves, és napszámos munkájikkal fölhagytak, mert a' forróságot ki nem állhatták.

Szerkezteti Helme c z y. Nyomatja Lauderer.